

Kedves Testvérek!

A templom védőszentjére Kalazanciusra emlékezünk, ez a templom búcsúja. Az emlékezés mindig nem csupán arról szól, hogy a szent milyen ember volt. Mit kellett tenni abban a korban, hogy Isten üzenetét megtalálja és átadja az embereknek. Arra figyelmeztet, hogyan kellene ma élnünk. Az emlékezésben mindig a tegnapot idézzük, pedig már a holnapról beszélünk. Az emlékezet nemcsak az, amire emlékszünk, hanem mindaz, ami körülvesz bennünket, és tovább él általunk. Minden élet arra születik a világban, hogy Isten örök tavaszában éljen és virágozzon. Arra is figyelniünk kell, hogy visszaemlékezve a múltra, elmondhatjuk-e, semmi olyanra nem emlékezem, amiben Isten nem lett volna jelen. Az általam észlelt, isteni jelenről és az általa éltetett kalazanciusi hagyományról, igyekezzek számot adni.

Az egyházban alapelveként fogalmazzuk meg, a szent életű emberek ismertető jelének tartjuk, hogy még a jók között is ellenkezést váltanak ki. Maga Krisztus is az ellentmondás jele volt. Nem békét, hanem harcot ígért. Nincs a naptárban szent, aki ne tett volna olyan jót, amelyik nem váltott ki tiltakozást, így Kalazancius is, ingyen oktatott szegény gyerekeket. Nincs szent, akinek ne lettek volna becsmérloi vagy rágalmozói. Kalazancius is megjárja az inkvizíció börtönét, feljelentések és rágalmozások következtében.

Hasonlóképpen fontos a másik mozzanat is, mi az a kézzel fogható jó vagy rossz, amely egy szent életéből fakad. Mit alkotott, milyen különleges események fűződnek hozzá. Ezzel kapcsolatban is érvényes az evangélium kijelentése, hogy gyümölcseiről lehet megismerni a fát. Kell, hogy a szent életszentsége maradandó nyomot hagyjon mások szívében. A jó, ami sokszorossá lesz, mint ahogy egy gyümölcsfa minden magjából is újabb fa nőhet. Ilyenek ma piarista iskolák. Afrikában és Indiában a szegények között, nálunk talán a keresztény értékek miatt. Olyan szentnek az élete, akinek nyomán semmi jó nem fakad az emberi szívekben, nem méltó, hogy bármi köze legyen Isten mindenhatóságához.

Kecskeméten 1961-ben találkoztam először a piaristákkal, mint diák. Akkor már rendbe hozták az 1956-ban félig lelőtt piarista templomtornyot, Erős József és Szentgyörgyi András atyát már deportálták, az 56-os puszkagolyók nyomai, még a gimnázium épületén láthatók voltak. A félelem és bizalom kettőségének az erőterében éltünk. Félünk a ránk nehezedő hatalomtól, de ugyanakkor a piarista atyák a jövőnek a lehetőségeit sugalmazták. A félelmet otthonról is hoztuk, hiszen volt köztünk kulák gyerek, csendőrnek a gyermeke, értelmiségi gyerekek, akiknek a továbbtanulására akkor, csak a piarista iskolában volt lehetőség, akkori állami rendelkezések szerint. Egyházmegyék is igyekeztek a papság iránt érdeklődő fiatalokat a piaristákhoz küldeni.

Harmadikos korunkban Jelenits István tanár úr lett a kollégiumi igazgató és akkor, kezdett változni a kollégiumi élet. Előadók jelentek meg. Így találkoztam, találkoztunk diákként egy csomó sikeres öregdiákkal, többek között Pilinszky Jánossal is. Ekkor éreztük, hogy a keresztény életnek, esetleg piarista értékeknek van jövője számunkra, az előadók erről beszéltek. Talán, keveset beszéltek Kalazanciusról, de az a jövőbe vetett remény, és az életükön keresztül felénk áradó szeretet és bizalom, életünket alakító volt.

Nagyon sokan fogalmazzák meg, hogy az emberek elsősorban a fiatalok két dologtól félnek, hogy nem szeretik őket, és hogy ők maguk sem igazán tudják kifejezni szeretetüket mások iránt. Az ember életében fontos dolog az, hogy bennünket szeressenek, talán Kalazancius volt az első nevelő, aki komolyan vette. Mai korban a fiatalok és a társadalom hiper érzékenyek a személyiségek kibontakoztatására. Fontos, hogy legyenek körülöttük kalazancius szellemében élő emberek, akik őszintén törődnek velük, képviselik a keresztény értékeket, és akik mindig mellettük lesznek, bármi történjék. Abból a vágyból fakad ez, hogy Isten képére és hasonlatosságára lettünk teremtve. Viszont a földi életben nekünk kell segíteni, hogy ezt az isteni képmás tudatosuljon, kiépüljön a fiatalok életébe.

A bibliai történetek olvasásakor feltűnő, hogy Isten legtöbbször olyan embereket szólít meg, akik nem pont az ő keresésével vannak elfoglalva. Ábrahám 75 évesen a családi gazdaságot igazgatja Úr városában. Mózes apósa juhait terelgeti a pusztában. Izaiást a tisztátalan ajkú népek közül hívja meg látomásában az Úr. Jézus halászokat szólít meg. Pál apostol éppen a keresztények elfogására indul. Jézus így mutat rá arra, hogy Isten és ember kapcsolatában ki a kezdeményező fél. „Nem ti választottatok ki engem, hanem én választottalak ki titeket.” Ezekben a példákban az Úr a legrövidebb úton keresi fel azt, akivel dolga van. Mivel azonban nem mindenkit egyformán rövid úton talál meg, az ember is elkezdheti keresni őt azokkal a teremtésben kapott képességekkel, amelyekkel a világ dolgait is megismeri. Igaz, hogy az ilyen keresés nem vezet tökéletes eredményre, mégis jelentős hagyománya van az emberiség történetében.

Az ember nemcsak kenyérrel él, de kenyér nélkül nem tud élni. A régi szerzetesek, amikor letűzték a keresztet a sivatag vagy pusztaság közepén, azután gabonát vetettek, gyümölcsfát ültettek, így az élettelen kereszt jelképe, zöld valósággá virágzott ki. Nagyon jól tudták, hogy az ember testből és lélekből álló teremtmény, de a lélek, csak a testben él, a test által tud működni. Úgy gondolták az ember, gondolkodó nádszál, de a nádnak erősen meg kell kapaszkodnia a feketeföldben, gyökerének nedvességet kell kapnia,

leveleit a napsugár melegének kell érnie. Terméketlen földet virágzóvá tenni teremtői tevékenység. Ha másokat erre tanítunk, az isteni tervet megvalósítók vagyunk és Isten Országának részeseivé tesszük őket.

Szabadnak lenni a földi kötöttségektől, egyáltalán nem könnyű. Jézus arra akar figyelmeztetni, hogy el kell fordulni mindentől, ami az embert elválasztaná tőle. Nem gyűlöletet hirdet Jézus. Arra int bennünket, hogy el kell fordulni attól, ami elválaszthatná az embert tőle. Jézus szerint alakítani az életet, annyit is jelent, mint számot vetni mindennel. Miként az építő leül, s végig gondolja, van-e miből építeni. Az életünk akkor lesz csak épületes, ha számot vetünk azzal, hogy mi a lényeges és mi a lényegtelen.

A Második Vatikáni zsinat egyik alapidokumentuma a „*Gaudium et spes*” magyarul „Az öröm és remény” azt tanítja, idézem „az ember – egyetlen teremtmény a földön, akit Isten önmagáért akart – teljesen csak akkor találhat magára, ha őszintén elajándékozza magát”. A mai korra jellemző, hogy vannak emberek, akik elindulnak, hogy „megtalálják önmagukat”? Általában otthagyják az állásukat, és elmennek valahová, hogy átkelve a Himaláján, mintha előzőleg „elvesztették volna magukat” egy idegen ország távoli táján megtalálják magukat. Az ember akkor talál önmagára, „ha őszintén elajándékozza önmagát”.

Nagyon sokszor, főleg szülők és tanárok, akik tizenéveseket nevelnek, élik át, hogy szinte egyik napról a másikra összeomlik mindaz, ami nevelésként eddig sikeres volt. Tanácstalanul állnak, amikor leányuk vagy fiuk egyik napról a másikra rombolja le az eddigi gátakat, mert másként szeretne viszonyulnia a dolgokhoz. Úgy érezzük, hogy felelőtlenek, pedig csak saját döntésüket szeretnék meghozni, hogy életüket alakítsák. Van-e hozzá türelmünk és van-e bátorságunk, bizalmunk, szeretetünk, hogy megértsük őket, hogy segítsük abban, hogy a felelős döntést hozzák. Az életük későbbi szakaszában, tudjanak ahhoz értékekhez eljutni, amit ebben az időben bizalommal és szeretettel képviseltünk, amit esetleg nem értenek meg, mert nem eléggé hitelesen képviseltünk. Mégis felnőtt életükben fontos lesz számukra.

Az afrikai szavannákon a perzselő nyár végén egy kis szikra hirtelen leégeti az egész szavannát, hogy azután az eljövő esőben, szinte a kopár földön újra sarjadjon a növényzet és ne akadályozza, a megmarad elszáradt kórók sokasága. A friss hajtás üdén indulhasson és álljon az állatok rendelkezésére. Jézus is valami új lehetőséget, reménységet, küldetést vár tőlünk, és ezért égeti le körülöttünk időnként a megkövesedett hagyományokat, kalazanciusi hagyományt, a fiatalokkal való szerető törődést, hogy módunk legyen újraépíteni. Akarjuk, a jót, az értéket, amivel Jézus valóban alakítaná az életünket. Ezért szükséges, hogy újra lángra lobbanjon, életünkben a Szentlélek lángja felégyesszen, és újra sarjadjon az élet.

Azt tapasztaltam, hogy piarista tanárok, de talán minden szülő, de diák számára van egy igen fontos mondat, ki tudom-e mondani: „*Te fontosabb vagy nekem, minthogy nekem igazam legyen*”. Hihetetlenül kemény mondat, ezért még egyszer kimondom, hogy megjegyezzük. „*Te fontosabb vagy nekem, minthogy nekem igazam legyen*.” Azt jelenti, hogy a kalazanciusi erőterben a személy fontosabb annál, mint annak teljesülése, hogy az egyes személyeknek igazuk legyen. Azzal is szembe kell néznünk, hogy az igazság nem egyelő azzal, hogy nekem van igazam. Képes vagytok-e megérteni, együtt mozogni azokkal a célokkal, amit az élet tűz ki, amit az Isten tűz ki eléd.

A nyár folyamán nagyon szíven ütött, egy másik mondat: „*Adj esélyt, hogy megszólítsalak!*” Adok-e esélyt az Istennek, hogy az ő megszólíthasson. Azokat a célokat, amit belénk teremtett, amit közvetíteni akar felém, azt észre-vegyen és eljusson a szívem mélyéig. A másik gondolat, hogy a tanároknak, az atyáknak, adok-e esélyt, hogy megszólítsanak. Alkalmas vagyok-e arra, hogy másokat megszólítsak, hogy megérezzék. „*Te fontosabb vagy nekem, minthogy nekem igazam legyen*.”

A teremtés könyvében azt olvassuk, hogy „és látta Isten, hogy mindaz, amit alkotott, nagyon jó volt”. Nemcsak jó, hanem lenyűgözően jó. Megtöltötte a világot egyedi, pótolhatatlan, megismételhetetlen emberekkel, akiket mind-mind végtelenül szeret, akikkel meg akarja osztani életét, mert határtalanul szeret minden embert. Akkor bizonytalanodunk el, ha elvesztjük ezt a kapcsolatot, ahogy Zoltán: Hajolj fölém című versében fogalmazza meg:

Hajolj fölém, bárhol vagy is,
mert ha egy pillanatra is
elveszítem az arcod,
elveszítem az arcom.

Hajolj fölém, mert nincsen arcom,

ha nem hajol fölém az arcod.

Hajolj fölém, ha alszol is,
akkor is hajoljál fölém!

hajolj fölém, mert nincsen arcom,

mert már csak arcod visszfénye az arcom.

Szeretném újra megismételni: „*Adj esélyt, hogy megszólítsalak!*” Esélyt az Istennek, hogy megszólíthasson, hogy arcának fénye megjelenjen az arcodon megadod-e. A piarista nevelés jellegzetes vonása az *atyaság*. „*Te fontosabb vagy nekem, minthogy nekem igazam legyen*.” Miközben írni és olvasni vagy magasabb szinten tanítjuk a fiatalokat, gyarlóságaikat és gyengeségeiket igyekszünk javítani, tudjuk-e előre segíteni a tanulásban és a keresztyén életben. Amen.